

Maturitní okruh č. 13

FINANCOVÁNÍ, FINANČNÍ PLÁNOVÁNÍ

FINANČNÍ ŘÍZENÍ

Při financování a finančním řízení je potřeba vyřešit tyto základní problémy:

1. do čeho má podnik investovat?
2. z čeho má podnik investovat?
3. kolik ze získaných výnosů ponechat v podniku?

Pro zjištění stavu majetku a kapitálu slouží podniku **ROZVAHA**:

AKTIVA	PASIVA
do čeho má investovat	z čeho má investovat kolik výnosů ponechat v podniku

Podstatou financování a finančního řízení je neustálé usměrňování co nejvýhodnější struktury kapitálu a majetku.

Úspěšnost této činnosti spočívá v uvedení do souladu těchto okolností:

- 1) každý investor preferuje více peněz než méně → **faktor kvantity**;
- 2) každý investor preferuje méně rizika než více → **faktor rizika**;
- 3) každý investor preferuje stejné množství peněz dnes, spíše než zítra → **faktor času**.

Faktory finančního řízení, tzn. faktory ovlivňující financování:

1. **faktor kvantity** - dáváme přednost těm řešením, která nám slibují v daném období více finančních zdrojů;
2. **faktor rizika** - zvažujeme velikost očekávaných finančních zdrojů s ohledem na bezpečnost jejich získání. Riziko můžeme snížit tím, že prostředky investujeme do více „akcí“ (vytváříme portfolio investic);
3. **faktor času** - přihlížíme nejen k absolutní velikosti předpokládaných finančních zdrojů, ale i k jejich rozložení v čase.

Nejvýhodnější by byla taková investice, která by vynesla co nejvíce peněz, v co nejkratším čase a s minimálním rizikem (prakticky nedosažitelné).

Snahou finančního řízení podniku je zvyšování jeho finančních zdrojů, souhrnným ukazatelem je pak zvyšování tržní hodnoty firmy.

Finanční řízení podniku zahrnuje dvě skupiny činností:

1. účetnictví a kontrolu

cílem této skupiny činností je formulovat závěry a návrhy opatření na základě **pohledu do minulosti**.

- předmětem těchto činností je vedení účetnictví, daňová agenda atd.;
- dosažené evidované výsledky hospodaření podniku jsou podkladem pro jejich **finanční analýzu**;

2. finanční strategii

tato skupina činností se zaměřuje především na investiční rozhodování podniku a usměrňování struktury kapitálu, včetně rozdělování finančních zdrojů.

- tyto činnosti představují především **pohled do budoucnosti** a jsou podkladem pro **finanční plán** (krátkodobý; dlouhodobý; souhrnný finanční plán).

Finanční analýza

Finanční analýza (rozbor) v podniku zpracováváme proto, abychom získali představu o současném a budoucím stavu podniku.

Podnikatel pomocí vhodně vybraných údajů zjišťuje, zda vývoj odpovídá jeho představám. Pokud ne, tak na základě výsledku analýzy přijímá odpovídající opatření s cílem zabránit nepříznivému vývoji

Zdroje údajů:

- 1. účetní evidence** – pracujeme se skutečnými, evidovanými údaji (tzn.: vypovídá o současném stavu podniku a o tom, jak jsme se k němu v minulosti dopracovali);
- 2. údaje plánu** – pracujeme s odhady a propočty (jsou tedy zdrojem údajů o budoucím stavu).

Výsledné hodnoty podnikatel srovnává (důležité je, aby údaje měly vypovídající schopnost!).

Lze použít 2 metody srovnávání:

- a) mezipodnikové srovnání** - v praxi nerealizovatelné, protože výsledky jsou zkresleny, neboť neexistují dva totožné podniky (např. různé daňové poměry podniků, odlišný způsob účtování atd.);
- b) časové srovnávání** - využívají se údaje tvořící časovou řadu, ze kterých se vypočítávají potřebné ukazatele a odvozují příslušné směry dalšího vývoje. V praxi více používané.

Základem finanční analýzy je:

- 1. rozvaha** – jde o stavový ukazatel (ukazuje nám stav majetku a jeho krytí k určitému datu);
- 2. výsledovka** – jde o intervalový ukazatel, který zachycuje náklady, výnosy => hospodářský výsledek podniku. Zpracovává se rovněž pro statistické a daňové účely.
- 3. cash-flow** – (tok hotovosti). Vyjadřuje reálný tok peněz v podniku za určité období. Vychází z výsledovky a rozvahy. Umožňuje zjistit finanční situaci podniku mezi dvěma obdobími. Je podkladem pro hodnocení investic.
zisk ≠ cash-flow! (evidujeme pouze peníze, které jsme již skutečně zaplatili, nebo obdrželi).

ZDROJE FINANCOVÁNÍ

Podnik jako ekonomický subjekt rozlišuje finanční prostředky podle jejich původu na:

1. **vlastní zdroje** – do kterých patří:
 - a) **interní financování (samofinancování)** - využívá se zisku po zdanění a odpisů;
 - b) **financování pomocí kapitálových vkladů** - vlastníci vkládají do podniku finanční prostředky, které nabývají podobu např. podílu (u s.r.o.) nebo akcií (u a.s.) atd.
2. **cizí zdroje** – sem patří zejména:
 - a) **obchodní úvěry** – nesplacené faktury odběratelem;
 - b) **bankovní úvěry** – kapitál poskytuje peněžní ústav za sjednaných podmínek.

Jestliže podnik postupně nahromadil (akumuloval) finanční majetek, vytvořil si **vlastní zdroje** financování. Když vlastní zdroje nestačí, podnik se snaží o získání **cizích zdrojů** (např. úvěry, emisí nových akcií atd.).

Zdroje se dělí také z hlediska času, po který je můžeme využívat, na:

1. **krátkodobé** – se splatností do 1 roku, patří sem zejména tyto typy úvěrů:

ÚVĚRY	FORMA POSKYTNUTÍ	FORMA SPLÁCENÍ
peněžní	peníze	peníze
obchodní	zboží	peníze
zbožové (barterové)	zboží	zboží
předplatné	peníze	zboží
devizové	zahraniční peníze	zahraniční peníze

2. **dlouhodobé** – se splatností nad 1 rok (např. zdroje získané prodejem akcií, úvěrem atd.).

FINANČNÍ PLÁNOVÁNÍ

Plánování - je proces formulace (stanovení) cílů a cest, kterými lze těchto cílů dosáhnout.

Při finančním plánování se zvažují možnosti financování a zhodnocování kapitálu do budoucna a posuzují se důsledky, jak se projeví finanční a investiční rozhodování v hospodaření podniku.

*Výsledkem je **finanční plán**, který řeší otázky:*

- a) **jak utratit peníze** - tzn. kam investovat => jde tedy o *investiční rozhodování* (ovlivňuje majetkovou stranu rozvahy - aktiva);
- b) **jak peníze získat** - tzn. finanční rozhodování (ovlivňuje pasiva).

Finanční plánování pomáhá podnikům vyhnout se chybám v budoucnosti.

Z hlediska času rozlišujeme:

- a) *krátkodobé finanční plánování* – tzn. do 1 roku, souvisí s běžnou hospodářskou činností podniku;
- b) *dlouhodobé finanční plánování* – na 2 až 5 let, jde např. o plánování investic, výsledkem je **souhrnný finanční plán**.

KRÁTKODOBÉ FINANČNÍ PLÁNOVÁNÍ

Zaměřuje se na:

1. *rozhodování o výši pracovního kapitálu* – tzn. výši oběžných aktiv snížených o krátkodobé závazky podniku. **OA – KZ = PK (pracovní kapitál)**;
Čím vyšší je pracovní kapitál, tím nižší je riziko platební neschopnosti, ale i nižší výnos.
2. *rozhodování o struktuře oběžných aktiv a krátkodobých závazků na straně aktiv jde zejména o:*
 - a) **řízení zásob** – tzn. usměrňování velikosti zásob a minimalizaci zásob vyrobeného zboží;
 - b) **řízení pohledávek** – tzn. rozhodování o způsobu prodeje zboží a služeb (zabezpečení zaplacení vyfakturovaného zboží). Proti riziku nesplacení pohledávky se můžeme chránit celou řadou nástrojů, např. vystavením směnky (obchodovatelný cenný papír), odkupem pohledávek po lhůtě splatnosti (**factoring, forfaiting**).

Factoring - jde o odkoupení krátkodobých pohledávek např. od podniků factoringovou společností za příslušný poplatek. Riziko přechází na toho, kdo pohledávku odkoupil (tedy na factoringovou společnost). Dlužník je o tom uvědoměn a platí pak přímo této společnosti.

Forfaiting - obdobný způsob. Obchodní banky odkoupí od podniků (komitentů) pohledávky s delší dobou splatnosti (střednědobé, dlouhodobé). Je zde vyšší riziková přírážka (diskont). Tento způsob není v ČR rozšířen.

řízení závazků – podnikatel usiluje o včasné placení svých závazků a dodržuje preference (tzn.: nejprve splácí závazky vůči státu a bankám)

DLOUHODOBÉ FINANČNÍ PLÁNOVÁNÍ

V rámci dlouhodobého finančního plánování podnikatel provádí **investiční činnost**.

Investice – prostředky, kterých se podnikatel dobrovolně zřekne v očekávání jejich zhodnocení v budoucnu. Je zde prvek nejistoty, protože s každou investicí je vždy spojeno určité riziko.

Podnikatel realizuje:

- 1) **reálné investice** – podnik používá kapitál na pořízení hmotného a nehmotného majetku, na jeho rekonstrukci, modernizaci nebo obnovu. Tyto investice musí být vždy učiněny – provoz podniku.
- 2) **finanční investice** – jestliže má podnik dostatek majetku pro provoz a má k dispozici dostatek finančních prostředků (nákup cenných papírů, pozemků a budov pro pronájem nebo k uložení volných finančních prostředků, kapitálová účast v jiných podnicích atd.).

Modernizace – znamená rozšíření vybavenosti a použitelnosti majetku (např. budova se vybaví ústředním topením s dálkovým ovládním).

Rekonstrukce – jsou to zásahy do stavební a technologické části majetku, jejímž následkem je změna účelu nebo technických parametrů (např. výměna oken, střešní krytiny a způsobu vytápění pro zahájení výroby na nové výrobní lince).

Reprodukce – nahrazení opotřebovaných zařízení novými nebo změna předmětu hlavní činnosti.

*Výsledkem těchto činností jsou **podnikatelské záměry**. Pro jejich uskutečnění je důležitý **projekt**.*

Projekt – je obecné označení plánu nebo návrhu. Je to souhrnné řešení díla po stránce konstrukční, finanční, popř. obsahuje plán postupu výstavby, výroby nebo další činnosti.

Projektování – je vysoce kvalifikovaná činnost, založená na týmové práci jednotlivých specialistů.

Hmotný majetek může podnik získat i pronájmem (leasingem).

Rozlišujeme:

- 1) **provozní leasing** - jedná se o krátkodobý pronájem hmotného majetku na určitou dobu, doba pronájmu je kratší než doba životnosti majetku. Za pronájem platí nájemce pronajímateli sjednané nájemné.
- 2) **finanční leasing** - jde o dlouhodobý pronájem většinou movitého majetku (např. aut, výrobních zařízení atd.) na dobu životnosti pronajatých předmětů. Po uplynutí sjednané doby pronájmu pronajímatel obvykle nájemci majetek bezplatně přenechá nebo odprodá. V průběhu pronájmu nelze jednostranně odstoupit od smlouvy, pouze po dohodě obou stran. Finanční leasing zajišťují buď specializované podniky (leasingové společnosti) nebo výrobci zařízení.